

9.2.2026

KEHA/1075/2026

Maa- ja metsätalousvaliokunta
mmv@ediskunta.fi

Maa- ja metsätalousvaliokunta tiistai 10.02.2026 klo 10.00 / HE 161/2025 vp / Asiantuntijapyyntö

Kirjallinen asiantuntijalausunto hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi poronhoitolain muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi

Lapin elinvoimakeskus pitää hallituksen esitystä eduskunnalle laiksi poronhoitolain muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi toivottuna ja onnistuneena. Poromäärän sääntely on ollut haastavaa osassa paliskuntia ja lainmuutosta on toivottu pitkään. Lainmuutosten valmistelussa on kuultu ja otettu huomioon elinkeinon edustajien näkemykset ja osaaminen. Erityisesti Lapin elinvoimakeskus pitää oikeansuuntaisena, että se tuo työkaluja paliskuntien mahdollisuuksiin valvoa paliskunnan porojen kokonaismäärää ja että muutoksessa korostuu paliskunnan osakkaan eli poronhoitajan vastuu yhteisten päätösten noudattamisessa ja toimeenpanossa: osakas on vastuussa porojensa vähentämisestä paliskunnan päätöksen mukaisesti (22 § 1.mom.) ja osakkaalla on velvollisuus ilmoittaa porojensa lukumäärää koskevat tiedot (30 §:n 3.mom.).

Lapin elinvoimakeskus pitää hyvänä, että 22 a §:n 7. mom. mukaan Ruokavirasto voi antaa tarkempia määräyksiä vähentämättä jätettyjä poroja koskevaa kirjanpitoa laadittaessa käytettävistä lomakkeista. Lapin elinvoimakeskus tuo esille huolen, että teurastussuunnitelman toteutumisen eli teurastamattomien porojen ja ylimääräisten teurastettujen porojen laskenta voi osoittautua haasteelliseksi, mikäli laskentaan ei laadita laskentapohjaa, esimerkiksi Excel-pohjaista laskentataulukkoa. Paliskunnat tulevat tarvitsemaan ohjeistusta ja tulkinta-apua em. porojen laskemisessa. Erityisen akuutisti neuvontatarve koskee ennen lain voimaantuloa laskettavien ja hyväksyttävien teurastamattomien porojen ja ylimääräisten teurastettujen porojen laskentaa kolmelta edelliseltä vuodelta. Lomakkeiden lisäksi tarvitaan kirjallisia ohjeita ja suoraa neuvontaa.

Laidunten hoito- ja käyttösuunnitelmia on valmisteltu useassa eri työryhmässä ja erillishankkeissa. Tämä työ on tukenut lainvalmistelua. Lapin elinvoimakeskus pitää erittäin tärkeänä, että paliskunnat saavat tarvitsemaansa neuvontaa laidunten hoito- ja käyttösuunnitelmien valmistelussa. Neuvonnalla taataan suunnitelmien laatu ja riittävyys. Lapin elinvoimakeskus katsoo, että lisäresursseja tulee osoittaa paliskuntien neuvontaan. Neuvonta tulisi toteuttaa Paliskuntain yhdistyksen tarjoamana neuvontana, joko Paliskuntain yhdistyksen määrärahaa nostamalla tai erillishankkeena. Kaiken aikaisemmin

9.2.2026

tehdyn valmistelutyön lisäksi tarvitaan vielä ponnistus uuden lainsäädännön jalkauttamiseksi paliskuntiin. Myös tähän viimeiseen ja vaikuttavimpaan vaiheeseen tulee löytää lisäresursseja.

Hallituksen esityksen taloudellisten vaikutusten arvioinnissa todetaan, että esityksellä ei ole vaikutuksia valtiontalouteen, ja että porotalouden tukia koskeviin säännöksiin ehdotetuilla muutoksilla ei arvioida olevan vaikutuksia myöskään valtion varoista maksettavien tukien määrään, sillä muutoksissa olisi kyse poronhoitolain muutoksista johtuvista pitkälti teknisluonteisista täsmennyksistä sekä siitä, että osa nykyisin asetuksiin sisältyvistä säännöksistä nostettaisiin lain tasolle.

Porotalouden ja luontaiselinkeinojen rakennetukilain (986/2011) mukaiset avustukset ovat kansallisia tukia, joilla tuetaan paliskuntien investointeja. Osa laidunten hoito- ja käyttösuunnitelmiin valittavista toimenpiteistä vaatii toteutuakseen uusien aitojen rakentamista tai jo olemassa olevien aitojen muutosta. Aitahankkeet ovat kalliita toteuttaa. Rahoituksen puute voi tulla esteeksi toimenpiteiden toteuttamiselle.

Komissio antoi 9.12.2025 päätöksen (C(2025) 8458 final), jonka mukaan Suomi on pyytänyt, että kansallisten tukien enimmäismääriä korotettaisiin 20 prosenttia eli 2,4 miljoonaan. Lapin elinvoimakeskus katsoo, että 400 000 euron korotus tulee myöntää mahdollisimman pian, jotta mm. paliskuntien työmaa-asuntojen korjausvelkaa saadaan pienennettyä ja jatkossa laidunten hoito- ja käyttösuunnitelmat on mahdollisia toteuttaa. Lapin elinvoimakeskus pyytää kuitenkin varautumaan siihen, että 400 000 euron lisäys voi osoittautua aivan liian vähäiseksi korotukseksi ja osaa paliskuntien laidunten hoito- ja käyttösuunnitelmien aitasuunnitelmista ei voida toteuttaa tavoiteaikataulussa määrärahojen puutteen vuoksi, jolloin paliskunta on pakotettu vaihtamaan valitsemansa toimenpide.

Lapin elinvoimakeskus pitää tärkeänä, että laidunten hoito- ja käyttösuunnitelmien toteutumista arvioitaisiin vähintään viiden vuoden päästä lain voimaantulosta. Samoin Lapin elinvoimakeskus pitää tärkeänä hallituksen esityksessä todettua seuraamusmaksuun liittyvää (450 €) seurantaa.

Päivi Kainulainen
Porotalousasiantuntija
Lapin elinvoimakeskus